Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

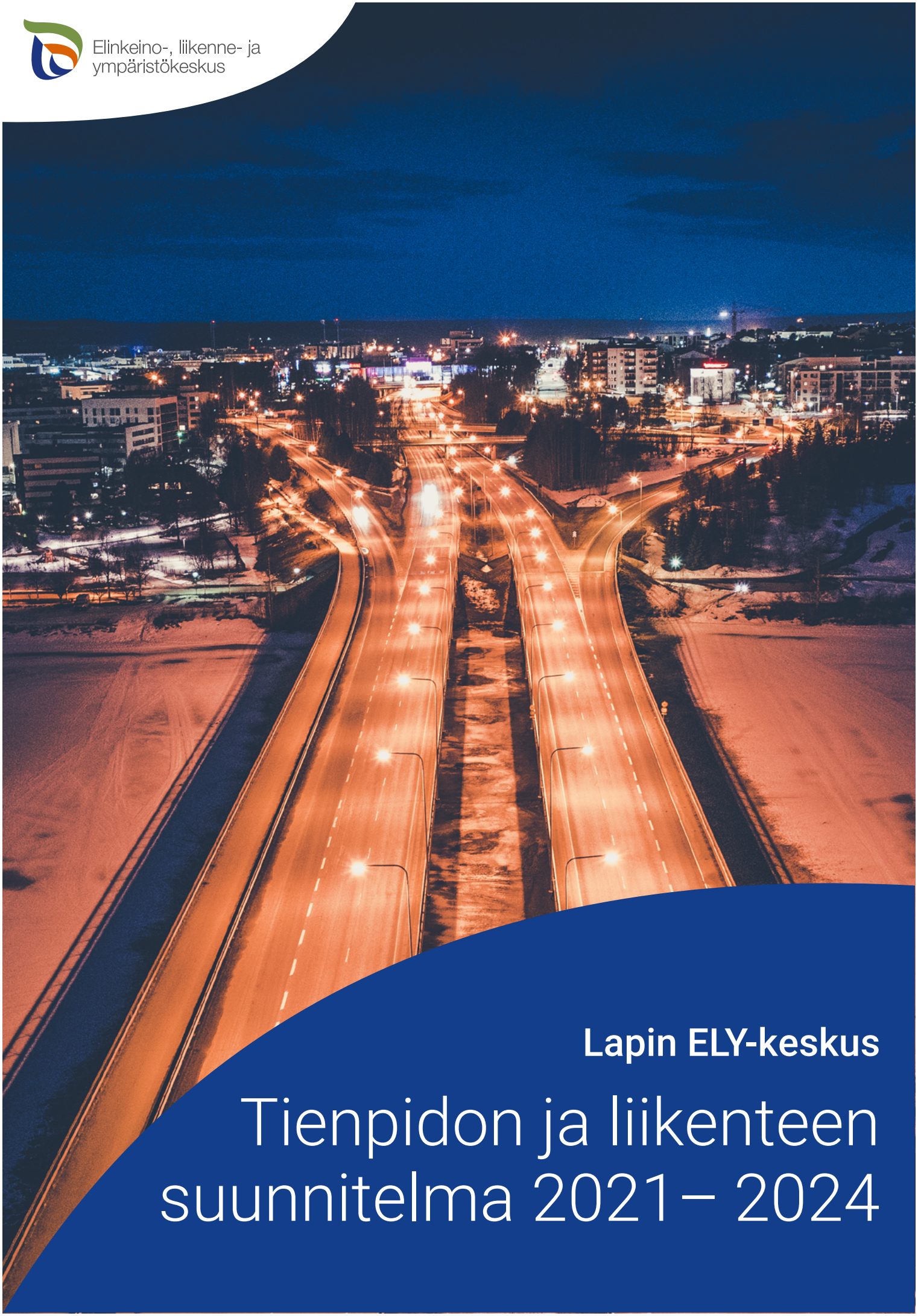

Lapin ELY-keskus

Tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2021– 2024

Sisältö

Monella tapaa erilainen vuosi 3
Pitkäjänteisyyttä liikennejärjestelmäsuunnitteluun. 4
Asiakkaat ovat toimintamme perusta 6
Uusia tuulia kunnossapidon valvonnassa 7
Kunnossapidon toimenpiteet kartalla – palvelumme asiakkaille paranevat 8
Tienpidon ja liikenteen rahoitus väheni viime vuodesta. 9
Siltojen ylläpito ja kuntoluokitus 10
Lapin teiden rakennusurakat – toteutus pääsääntöisesti erillisrahoituksella 12
Maantien 955 Köngäs – Hanhimaa parantaminen – liikenneturvallisuus ja sujuvuus parantuvat 15

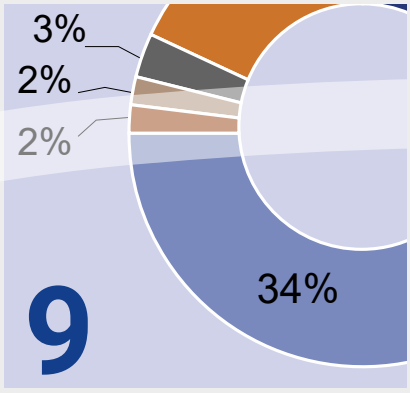

Kansikuva ja takakannen kuva: Jani Ylinampa

Monella tapaa erilainen vuosi

Viime talvi oli Lapissa selvästi vähälumisempi kuin edellinen. Olosuhteet ovat silti olleet haasteelliset erityisesti kahdella tapaa. Näyttää siltä, että joka talvi on useita kertoja, jolloin Lapissakin lämpötilat heiluvat nollan molemmin puolin. Polanteinen tie muuttuu erittäin liukkaaksi tällaisissa olosuhteissa eikä normaalit liukkauden torjuntamenetelmät kauaa pidä tien pintaa pitävänä. Lisäksi sateinen syksy ja alkutalveen osunut pakkasjakso sekä loppukevään lumi- ja räntäsateet ovat saaneet teiden rungot märiksi. Tästä on aiheutunut pahin kelirikkokevät Lapissa pitkään aikaan.

Korona-pandemia on ollut riesanamme jo yli vuoden. Korona ei ole Lapissa kuitenkaan juurikaan haitannut tienpidon toimia ja urakoita. Työmailla ei ole ollut kuin yksittäisiä tartuntoja, materiaalitoimitukset ovat tulleet ajallaan ja aikataulut ovat pitäneet. Toivottavasti rokotuskattavuuden kautta päästään normaalimpaan rytmiin niin työelämässä kuin vapaa-aikaa vietettäessäkin.

Lapin elinkeinoelämän muutoksia

Metsä Group teki odotetun investointipäätöksen Kemin biojalostamosta. Investointi on Suomen metsäteollisuuden historian suurin kautta aikojen – 1,6 miljardia euroa. Jalostamo käyttää vuodessa noin 7,6 miljoonaa kuutiometriä puuta eli 4,5 miljoonaa kuutiota enemmän kuin nykyinen tehdas.

Valitettavasti StoraEnso teki Kemin Veitsiluodon tehtaan lakkautuspäätöksen ja siten työpaikkojen määrä Kemissä vähenee merkittävästi. Tämä johti alueen äkilliseen rakennemuutokseen (ÄRM).

Veitsiluodon lisäksi äkillinen rakennemuutosprosessi on meneillään Torniossa Outokummun tehtaan irtisanomisten takia sekä Utsjoella koronan kurittaman matkailun ja Tenojoen lohenkalastuskiellon johdosta. Toisaalta valonpilkahduksia matkailun osalta on näkyvissä esim. investointien ja tulevan sesongin varaustilanteen sekä lentoliikenteen aloittamisen myötä. Nyt tarvittaisiin nopeasti linjaukset siitä, millä edellytyksillä matkailijat pääsisivät Suomeen.

Seuratessa Ruotsin toimintaa ja kehitystä, erityisesti Pohjois-Ruotsin, ei voi, kun toivoa, että kunpa meilläkin. Pohjois-Ruotsiin kaavaillaan yhteensä 100 miljardin euron ilmastoa säästäviä investointeja vuoteen 2040 mennessä, kuten hiilivapaata terästuotantoa, akkuteknologiaan liittyviä kaivos- tai komponentti-investointeja, metsäkonetuotantoa, kartonkipakkausten tuotantoa. Suomessa vastaavan tyyppisten investointien kohdalla ei ole yhteistä näkemystä siitä, että kyseessä olisi ilmastoa säästävät investoinnit.

Liikennealalla tapahtuu

Liikennealalla 12-vuotinen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelma Liikenne12 oli lausuntokierroksella ja suunnitelmaan liittyvä investointiohjelma on tulossa lausunnolle kesäkuussa 2021. Lapin osalta on ensiarvoisen tärkeää, että merkittävimmät elinkeinoelämää kuin samalla muutakin liikkumista tukeva tieverkon kehittäminen otetaan suunnitelmassa huomioon. Tällä kehittämisellä vauhditetaan koronasta toipumista ja palautumista sekä tuetaan koko Suomen kilpailukykyä ja vientiä.

Isot tiehankkeet

Lapissa suurimmat käynnissä olevat investoinnit ovat valtatien 4 parantaminen Kemi – Oulu välillä ja Kittilän kaivoksen liikenneyhteyttä parantava Köngäs – Hanhimaa maantien parantaminen. Köngäs – Hanhimaa maantien parantaminen ja Könkään kylän kävely- ja pyöräilyväylän rakentamisessa oleellista on Kittilän kunnan ja kaivosyhtiö Agnico Eagle Finland Oy:n kanssa tehty hedelmällinen yhteistyö. Kittilän kunta ja kaivosyhtiö ovat myös osallistuneet merkittävällä rahallisella osuudella hankkeen toteuttamiseen

Kesäkuussa 2021

Jaakko Ylinampa
Ylijohtaja

Pitkäjänteisyyttä liikennejärjestelmä-suunnitteluun

Valtioneuvosto on hyväksynyt valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman vuosille 2021 – 2032 ja antanut sen selontekona eduskunnalle huhtikuussa 2021.

Suunnitelmalla luodaan pitkäjänteisyyttä liikennejärjestelmän kehittämiseen määrittämällä toimenpideohjelma sekä rahoituskehykset seuraaville 12 vuodelle.

Väylävirasto on aloittanut valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman jatkotyönä vuosia 2022 – 2029 koskevan investointiohjelman valmistelun. Investointiohjelma on Väyläviraston näkemys tulevina vuosina toteutukseen ehdotettavista maanteiden, ratojen ja vesiväylien investointikohteista, jotka edistävät valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita. Toteutettavat hankkeet päätetään eduskunnassa.

Visio ja tavoitteet Lapin liikennejärjestelmälle 2040

Lapin liitto käynnisti alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisen valtakunnallisen suunnitelman rinnalla. Suunnitelma sisältää maakunnan liikennejärjestelmän 2040 vision, jossa korostuvat hiilineutraali ja älykäs liikennejärjestelmä, maakunnan sijainti arktisella alueella ja osana EU:ta, kansainvälisyys, elinvoima, saavutettavuus sekä arjen toimivuus ja turvallisuus.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmän tavoitteet saavutettavuus, kestävyys ja yhteiskuntataloudellinen tehokkuus muodostavat perustan Lapin liikennejärjestelmän tavoiteasettelulle.

Kuva: Jani Ylinampa

Tieverkko osana Lapin saavutettavuutta

Lapin maakunnan saavutettavuutta tarkasteltiin sekä ulkoisen että sisäisen saavutettavuuden näkökulmista painottaen erityisesti maakunnalle ominaista elinkeinoelämän kansainvälisyyttä sekä sijaintia vahvasti kehittyvällä arktisella alueella. Pääväyläverkkoon kuuluvat valtatiet 4 ja 21 ovat keskeisiä kansainvälisiä liikennekäytäviä Lapissa. Valtatie 4 on osa TEN-T verkkoa ja toimii yhteytenä Pohjois-Suomen lisäksi Ruotsiin ja Norjaan sekä Luoteis-Venäjälle. Lapin kaivoshankkeet, koko Barentsin alueen luonnonvarojen kestävä ja hiilineutraali hyödyntäminen sekä niihin liittyvät investoinnit ja kuljetukset lisäävät tulevaisuudessa valtatien merkitystä entisestään. Valtatie 21 on osa kansainvälistä E8-tietä ja valtakunnallisesti tärkeä tieyhteys Norjaan sekä Ruotsiin. Valtatie palvelee erityisesti kalottialueen kuljetuksia Tromssan ja Finnmarkin talousalueille sekä Norjan suunnasta tulevia kuljetuksia. TEN-T kattavaa liikenneverkkoa on perusteltua laajentaa valtatielle 21.

Valtakunnan tasolla edistettäviksi hankekokonaisuuksiksi suunnitelmassa nimettiin sekä valtatien 4 parantaminen välillä Keminmaa – Inari että valtatien 21 parantaminen välillä Tornio – Kilpisjärvi.

Poikittaisia tieyhteyksiä, joilla on merkitystä sekä Lapin sisäisissä että rajat ylittävissä kansainvälisissä kuljetusketjuissa kehitetään. Näitä ovat mm. kantatie 82 Kemijärven kautta Sallan rajanylityspaikalle, kantatie 80 Sodankylä – Kittilä – Kolari, kantatie 92 Karigasniemi – Näätämö, kantatie 93 (E45) Palojoensuu – Kivilompolo sekä maantie 955 Kittilä – Inari. Osa poikittaisista yhteyksistä liittyy naapurimaiden rajat ylittäviin kuljetusketjuihin, esim. E45 ja kantatie 92 ovat osa Norjan sisäisten kuljetusten käyttämää liikenneinfrastruktuuria. Myös keskeisen alemman tieverkon ja siltojen kuntoa on tärkeä ylläpitää erityisesti elinkeinoelämän tarpeita palvelevien kuljetusten osalta. Valtakunnan tasolla kehitettäväksi hankkeeksi suunnitelmassa esitetään kantatien 82 parantamista välillä Vikajärvi – Kemijärvi.

Hiilineutraali ja älykäs liikennejärjestelmä

Ihmisten mahdollisuuksia valita kestäviä liikkumismuotoja edistetään etenkin kaupunkiseuduilla, alue- ja matkailukeskuksissa sekä soveltuvin osin haja-asutusalueilla resurssien mukaan mm. uusia kävely- ja pyöräilyväyliä rakentamalla ja niiden kunnossapitoa parantamalla. Julkisia liikennepalveluja hankitaan mikäli markkinaehtoinen liikenne ei vastaa kysyntään. Informaation saatavuutta ja yhteiskäyttöisiä lipputuotteita kehitetään eri toimijoiden välisenä yhteistyönä.

Älykästä liikenneinfrastruktuuria kehitetään sekä digitalisaatiota hyödynnetään liikenteen, logistiikan ja väylänpidon palvelujen kehittämisessä. Valtakunnan tasolla edistettäväksi hankkeeksi esitetään digitaalisen infrastruktuurin kehittämistä ja nopeita tietoliikenneyhteyksiä.

Satamat, raide- ja lentoliikenne tärkeä osa Lapin saavutettavuutta

Kemin satamaa kehitetään suurempien alusten operointiin sekä väylän että satamainfrastruktuurin osalta. Tornion Röyttän sataman meriväylää levennetään turvallisuussyistä ja samalla kannattaa tehdä myös väylän syvennys. Talvimerenkulun turvaaminen on kuljetusjärjestelmän kannalta elintärkeää ja satamiin johtavia maaliikenneyhteyksiä tulee kehittää.

Koko pääradan läpäisykyky on tärkeää Lapin saavutettavuudelle. Valtakunnan tasolla merkittäviksi ratahankkeiksi esitettiin Oulu – Kemi – Rovaniemi rataosan kapasiteetin lisääminen ja nopeuden nostaminen, Laurila – Tornio – Haaparanta rataosan sähköistäminen sekä Kemi – Kolari rataosan sähköistäminen.

Asukkaiden, elinkeinoelämän ja matkailun liikkumistarpeet edellyttävät hyvää lentoliikenteen palvelutasoa kaikille Lapin lentoasemille. Myös lentorahdin toimintaedellytyksiä kehitetään tarkastelemalla mahdollisuuksia operoida lentorahtia Lapin kentiltä sen sijaan, että lentorahdilla jatkavat tuotteet kuljetetaan tiekuljetuksina Helsinki-Vantaalle.

Asiakkaat ovat toimintamme perusta

ELY-keskusten asiakkuusstrategia ja toteutussuunnitelma vuosille 2021 – 2023 valmistui vuoden 2020 lopussa. Asiakkuusstrategian ytimessä on asiakaskokemus ja lupauksemme asiakkaille on tarjota asiantuntevaa palvelua sekä helppoa asiointia. Hyvällä asiakaskokemuksella tavoittelemme sitä, että asiakkaidemme kokemukset vastaavat heidän odotuksiaan. Toimintamme perustuu asiakaskeskeisyyteen, asiantuntijuuteen sekä yhteistyöhön kumppaneiden ja asiakkaiden kanssa.

Asiakkuusstrategia luotiin laajassa vuorovaikutuksessa eri toimijoiden kanssa. Asiakkaat osallistuivat strategiatyöhön haastattelujen kautta. ELY-keskuksen asiantuntijat olivat mukana strategiatyössä kertomassa toiminnan pullonkauloista, joita pitää aktiivisesti poistaa sujuvan toiminnan varmistamiseksi. ELY-keskuksia ohjaavien ministeriöiden ja keskusvirastojen kanssa mietittiin, miten kehitämme hallinnonrajat ylittävää toimintaa yhteisten asiakkaidemme hyväksi.

Tietoa asiakkaista ja heidän tarpeistaan hyödynnetään ELY-keskusten johtamisessa sekä toiminnan ja palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Uudistamme asiakastyytyväisyyden seurantaa, jotta saamme reaaliaikaista tietoa asiakkaiden kokemuksista.

Lupauksia asiakkaillemme

Sujuvaa asiointia: Palveluidemme pitää löytyä helposti, asiointiprosessin on oltava sujuvaa sekä neuvonnan laadukasta ja tehokkaasti organisoitua. Palveluneuvonnan tukena on verkossa selkeät tietokokonaisuudet, joita kehitetään saadun palautteen perusteella.

Asiakastieto keskipisteenä: Asiantuntijamme tunnistavat asiakkaiden tarpeet hallinnon rajat ylittävästi. Asiakkuuksien hoitamiseen on käytössä yhteinen asiakkuudenhallinnan ratkaisu.

Osaava henkilöstö: Henkilöstöllämme on tehtäviensä vaatima asiakkuusosaaminen. Uudistamme aktiivisesti osaamistamme. Osaamisen kehittämistä tukee sekä koulutus että parhaiden ratkaisujen hakeminen asiakkaille vuorovaikutuksessa asiantuntijoiden kesken.

Aktiivista viestintää: Viestimme toiminnastamme ja palveluistamme aktiivisesti. Tunnistamme sen, millaisia tietotarpeita asiakkaillamme on ja missä kanavissa meidän pitää viestiä. Asiakasviestintää johdetaan aktiivisesti, viestinnän onnistumista seurataan ja sitä kehitetään.

Tavoitteellista sidosryhmäyhteistyötä: Sidosryhmäyhteistyömme on aktiivista ja tavoitteellista. Olemme tunnistaneet keskeisimmät kumppanimme, joiden kanssa yhteistyössä toimien tehostamme toimintaamme sekä tuotamme palveluita asiakkaillemme.

Uusia tuulia kunnossapidon valvonnassa

Kunnossapidon (kesä- ja talvihoito) urakat perustuvat laatuvastuuseen. Pääurakoitsijat vastaavat laadun tuottamisesta ja siihen liittyvästä omavalvonnasta. Tämän lisäksi tilaajana ELY-keskus valvoo laatua ja lisäksi käyttää konsultteja laadun valvontaan. Tilaajan ja konsulttien laadunvalvonta perustuu pistokoevalvontaa, jolla varmistetaan sopimuksen mukaisen laadun toteutumisen.

Uusimpien ja jatkuvasti edelleen uusiutuvien digitaalisten teknologioiden käyttöä on lisätty ja tullaan lisäämään sekä kehittämään jatkossakin koko ajan.

Yhtenä uutena välineenä on otettu käyttöön Rovaniemen alueurakan ja valtatien 21 laadunvalvonnassa joukkoistettua digitalisaatioon perustuvaa laadun valvontaa. Käytännössä se tarkoittaa, että erilaisiin ajoneuvoihin kuten rekat, linja-autot, taksit, koulukyydit, jne. on asennettu mittalaitteita, jotka tuottavat automaattisesti laadun hallinnassa käytettävää tietoa. Nyt on menossa ratkaisujen sisäänajovaihe mutta pidemmällä aikajänteellä tavoitteena on ulottaa nämä mahdollisuudet kaikkiin hoitourakoihin koko tieverkon kattavana ratkaisuna.

Esimerkki Road Cloud Oy:n järjestelmän karttanäkymästä.

Kunnossapidon toimenpiteet kartalla

– palvelumme asiakkaille paranevat

Kunnossapidon toimenpiteet – erityisesti talvihoitotoimenpiteet – ovat asia, joka on esillä aina, kun on kelit, jotka vaativat toimenpiteitä kuten lumen aurausta, liukkauden torjuntaa, jne.

Urakoitsijoilta edellytetään kalustoissaan laitteita, jotka tuottavat tietoa siitä mitä, missä ja milloin on tehty toimenpiteenä. Nyt tätä tietoa annetaan myös tienkäyttäjille avoimesti hyödynnettäväksi karttakäyttöliittymän avulla.

Palvelu toimii erilaisilla laitteilla kuten tietokone, tabletti ja kännykkä. Riittää, kun on toimiva internetyhteys. Linkki ko. palveluun on http://office.autori.fi/public/alueurakat.

Palvelun tavoite on, että tienkäyttäjät pystyvät helposti katsomaan, milloin toimenpiteitä on tehty.

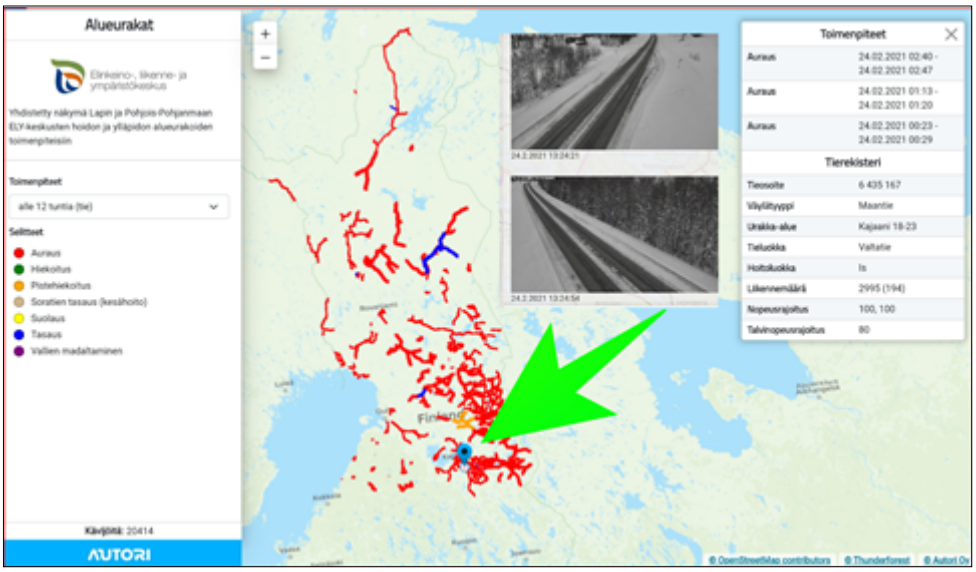

Kuva palvelun yhdestä sivusta täydennettynä kelikamerakuvilla.

Palvelun tavoite on,
että tienkäyttäjät pystyvät
helposti katsomaan,
milloin toimenpiteitä on tehty.

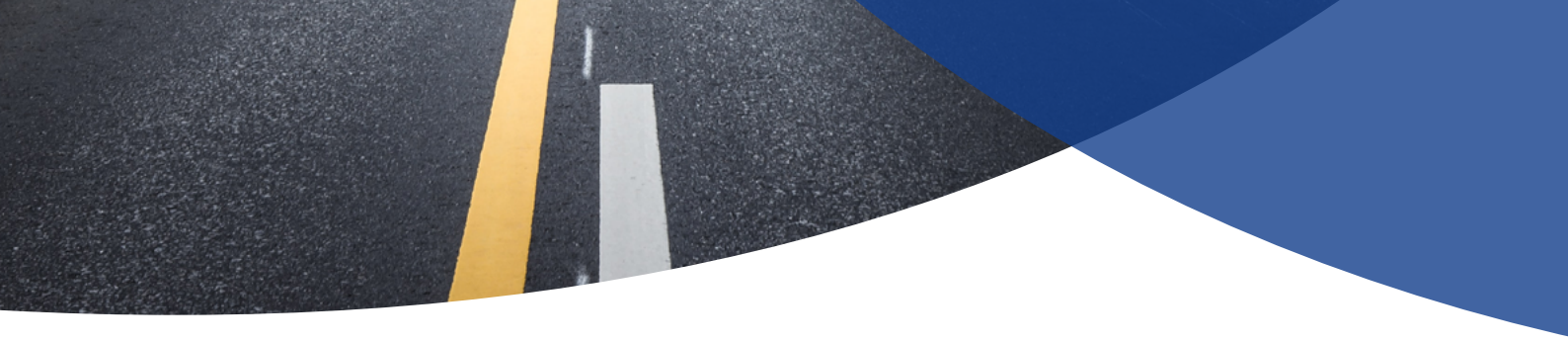

Tienpidon ja liikenteen rahoitus väheni viime vuodesta

ELY-keskuksen käytössä oleva tienpidon ja liikenteen rahoitus on yhteensä noin 70,2 M€ vuonna 2021, mikä on 3,6 M€ vähemmän kuin viime vuonna.

Rahoituksesta valtaosa on perustienpidon rahoitusta, jota on käytettävissä 57,5 M€, mikä on 5,8 M€ vähemmän kuin viime vuonna. Viime vuonna perustienpidon rahoitusta oli poikkeuksellisen paljon koronaviruksesta johtuneen elvytyksen vuoksi.

Julkisen henkilöliikenteen ja yksityistieavustusten käytössä olevat rahoitukset ovat puolestaan nousseet viime vuodesta. Julkisen henkilöliikenteen rahoitusta on 5,5 M€ (4,5 M€ vuonna 2020) ja yksityistieavustusten rahoitusta 5,2 M€ (4,4 M€ vuonna 2020). Maanhankinnan rahoitusta on 1,6 M€, mikä on 0,5 M€ enemmän kuin viime vuonna.

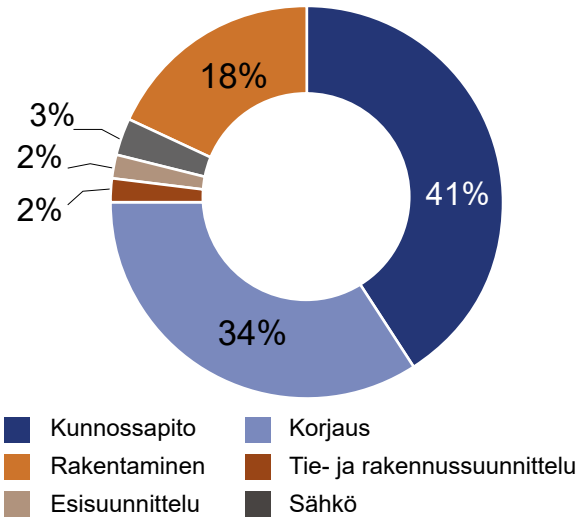

Perustienpidon rahoituksen jakaantuminen eri toimenpiteisiin vuonna 2021

Lapin maantieverkon kunto heikkenee edelleen

Vaikka perustienpidon rahoitustaso nousi vuonna 2020, rahoitus ei riitä Lapin maantieverkon korjausvelan vähentämiseen. Päällystettyjen teiden kunto heikkenee tänäkin vuonna kuten se on tehnyt jo noin 10 vuoden ajan. Tänä vuonna huonokuntoisia päällysteitä uusitaan noin 150 km, kun kestävä tieverkon kunnon säilyttämiseen vaadittava määrä olisi 300 kilometriä vuodessa. Lisäksi kävely- ja pyöräteiden päällysteitä korjataan noin 9 kilometriä.

Vähäliikenteinen päällystetty tiestö on paikoin erittäin huonossa kunnossa. Sen korjaaminen on kallista, koska pelkkä päällystäminen ei riitä vaan myös rakennetta joudutaan parantamaan. Muutamissa tapauksissa harkitaan huonokuntoisen päällystetyn tien parantamista soratieksi. Sekään ei ole ongelmatonta, koska muutos maksaa ja sen lisäksi soratien pintaa pitää hoitaa säännöllisesti.

Tieverkon päivittäiseen kunnossapitoon ja korjaukseen menee valtaosa rahoituksesta. Rakentamisen osuus rahoituksesta on tänä vuonna poikkeuksellisen korkea ja sitä nostaa erityisesti maantien 955 Köngäs-Hanhimaa perusparannus, johon on liikenne- ja viestintäministeriön päättämä 5 M€ erillisrahoitus.

Perustienpidon valtakunnallinen rahoitustaso nousee hieman ensi vuonna. Puolestaan vuonna 2023 rahoitus laskee reilusti, minkä jälkeen jälleen nousee jonkin verran vuonna 2024. Näyttää siis siltä, että Lapin tieverkon kunto tulee heikkenemään koko tämän suunnitelman aikajänteen ajan. Rahoitustason vaihtelu on haaste tieverkon kunnon hallinnalle, mutta se vaikeuttaa myös urakoitsijoiden työskentelyä ja voi myös heikentää materiaalien riittävyyttä suuremman kysynnän aikana.

Siltojen ylläpito ja kuntoluokitus

Lapin ELY-keskuksen alueella uusitaan tai peruskorjataan perustienpidon rahoituksella vuosittain 5 – 8 huonokuntoista siltaa ja pienempiä ylläpitokorjauksia tehdään noin 35 sillalle. Siltojen ylläpitoon myönnetty rahoitus on vaihdellut viime vuosina voimakkaasti. Vuonna 2019 siltojen ylläpitoon käytetty rahoitus oli alhaisimmillaan koko 2000-luvulla, kun taas vuonna 2020 rahoitus oli selvästi keskimääräistä korkeampi.

Vuoden 2021 rahoitus on pysynyt kohtuullisen hyvällä tasolla. Tuleville vuosille siltojen ylläpidon rahoitukseen on esitetty selkeää tasonkorotusta, jonka toteutuessa huonokuntoisten ja painorajoitettujen siltojen määrää Lapin ELY-keskuksen maantieverkolla pystyttäisiin jopa vähentämään. Mahdollisten teollisuuden suurten investointien mukanaan tuoma väylärahoitus parantaisi tilannetta entisestään.

Siltojen kuntoluokitus

Siltojen kuntoa seurataan säännöllisin väliajoin tehtävillä yleistarkastuksilla. Tarkastusten perusteella sillat jaetaan ylläpitotarpeiden mukaisiin kuntoluokkiin, jotka yksinkertaistettuna ovat seuraavat:

- Erittäin hyvä (5) – ei ylläpitotarpeita
- Hyvä (4) – vähäistä kunnostusta
- Tyydyttävä (3) – peruskorjaus tulossa
- Huono (2) – peruskorjaus nyt
- Erittäin huono (1) – peruskorjaus myöhässä

Kuntoluokitus ei kuitenkaan kerro täysin oikeaa totuutta siltojen kunnosta. Käytännössä tyydyttävässä kuntoluokassa (3) olevalle betonisillalle tulisi jo käynnistää peruskorjaus ja huonossa kuntoluokassa (2) ollaan jo myöhässä korjauksen suhteen. Erittäin huonossa kuntoluokassa (1) olevalle sillalle uusiminen on yleensä ainoa järkevä toimenpide. Sillan kunnon heikkeneminen rajoittaa kuitenkin liikennettä harvoin.

Kuntoluokituksen mukaan Lapin ELY-keskuksen alueella on tällä hetkellä 51 kappaletta huonokuntoisia (luokat 1 ja 2) maantiesiltoja. Huonokuntoisten siltojen määrä on pysynyt koko 2010-luvun ajan 40 – 50 kappaleessa. Huolestuttava asia on kuitenkin tyydyttävässä kuntoluokassa (3) olevien siltojen lukumäärä, joka on lähes 600 kappaletta. Suurin osa näistä tulevia toimenpiteitä vaativista silloista on rakennettu 1960-, -70- ja -80-luvuilla. Oheisessa kuvassa maantiesillat on esitetty kuntoluokan ja rakentamisvuoden mukaan.

Lapin maantieverkolla 1 357 siltaa

Lapin ELY-keskuksen vastuulla olevalla maantieverkolla on 1 357 siltaa, joka on noin 9 % koko maan maantiesilloista. Silloista 1 198 kappaletta on varsinaisia siltoja ja 159 kappaletta putkisiltoja. Putkisilloiksi lasketaan teräs- tai betoniputket, joiden halkaisija on vähintään 2 m. Silloista suurin osa eli 1 110 kappaletta on vesistösiltoja. Painorajoitettuja maantiesiltoja Lapin ELY-keskuksen alueella on tällä hetkellä 40 kappaletta. Lähes kaikki painorajoitetut sillat sijaitsevat alemmalla vähäliikenteisellä tieverkolla.

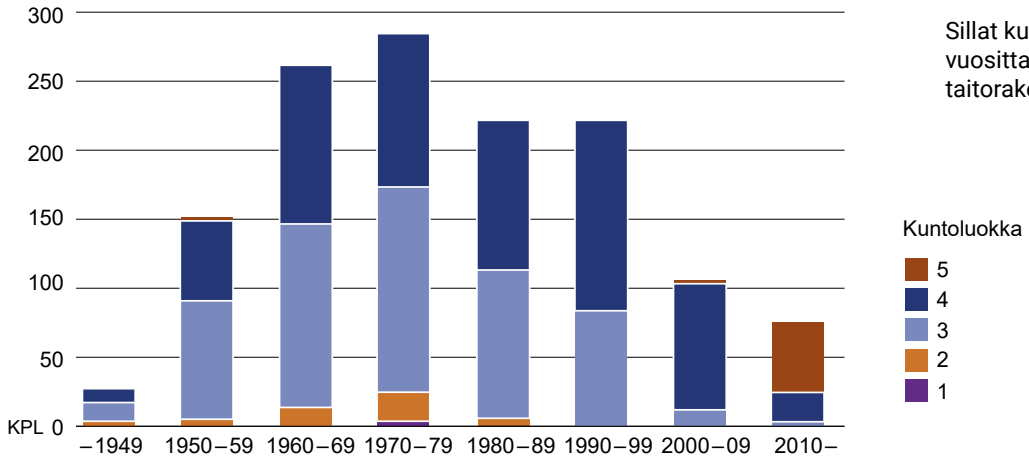

Sillat kuntoluokittain ja rakennusvuosittain, lähde Väyläviraston taitorakennerekisteri

	-1949	1950-59	1960-69	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-
Kuntoluokka 5	0	2	0	0	0	0	2	50
Kuntoluokka 4	9	59	114	110	107	135	91	21
Kuntoluokka 3	13	85	133	151	110	83	12	3
Kuntoluokka 2	4	5	14	21	4	1	0	0
Kuntoluokka 1	0	0	0	2	0	0	0	0

Lapin teiden rakennusurakat

– toteutus pääsääntöisesti erillisrahoituksella

Vuonna 2021 käynnistyy useita uusia rakennusurakoita, minkä lisäksi on myös viime vuodelta jatkuvia urakoita. Lapin ELY-keskuksen perustienpidon rahoitus ei riitä rakennusurakoiden toteuttamiseen ja kaikki rakennusurakat käynnistyvät erillisrahoituksen avulla. Erillisrahoitusta saadaan muun muassa Kolarctic CBC 2014 – 2020 -ohjelmasta, eduskunnan jakovararahoituksesta, kunnilta ja Väylävirastolta.

Valtatien 4 liittymien parantaminen Simossa sai 20 miljoonan euron määrärahavaltuuden viime vuonna ja Väylävirasto rakennuttaa hankkeen. Hanke on jo alkanut Karsikon eritasoliittymän rakentamisella, joka valmistuu tulevana syksynä. Hankkeen muiden osien tiesuunnittelu on vielä kesken ja rakentamisvaiheen on tarkoitus alkaa vuoden lopulla. Hankkeen määrärahavaltuus ei tule riittämään kaikkiin suunnitteilla oleviin toimenpiteisiin.

Tänä vuonna suurin ELY-keskuksen rakennuttamista urakoista on maantien 955 parantaminen Könkään ja Hanhimaan välillä sekä samassa yhteydessä rakennettava Könkään kylän uusi kävely- ja pyöräilytie. Iso rakennusurakka on myös maantien 9523 Norvajärven nousutien pidentäminen.

Poikkeuksellisesti tänä vuonna ei ole yhtään Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettua hanketta. Sen sijaan Kolarctic CBC 2014 – 2020 -ohjelmasta rahoitettuja rakennusurakoita on kaksi: Väyläviraston rakennuttama Raja-Joosepin uusi rajanylityspaikka ja ELY-keskuksen rakennuttama kantatien 92 parantaminen Suprun ja Sevettijärven välillä.

Lapin tiestöllä on runsaasti kehittämistarpeita. Kaikilta tulevina vuosina ehdolla olevilta hankkeilta puuttuu vielä rahoitus ja aikataulu. Hankkeet ovat myös eri vaiheissa toteutusvalmiuden suhteen. Osassa on jo valmiit suunnitelmat ja joissakin suunnittelu on käynnissä tai vielä aloittamatta.

Toteutettavissa hankkeissa on huomioitu ympäristö ja esteettömyys

Ympäristö ja esteettömyys huomioidaan tiehankkeissa. Kävely- ja pyöräilytiet mahdollistavat turvallisen ja sujuvan liikkumisen kestävällä tavalla. Niissä huomioidaan myös esteettömyys, joka on keskeistä myös taajamien parantamisessa. Hankkeiden vaikutusalueilla mahdollisesti olevat muinaismuistot, suojelualueet, vieraslajit sekä uhanalaiset eläimet ja kasvit otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa.

Varrion sillan ja oikotien rakentamisen hyötynä on mm. raskaan liikenteen väheneminen Kemijärven taajamassa, mikä pienentää merkittävästi asutukseen kohdistuvia liikenteen ympäristövaikutuksia. Jeesiöjoen sillan uusiminen Sodankylässä virtaamaaukoltaan nykyistä leveämmäksi parantaa sillan jokiuoman virtausta ja mahdollistaa sillan alittavan kävely- ja pyöräilytien rakentamisen. Valtatien 4 parantaminen Simon kohdalla ja Karsikon liittymässä rakennetaan uusia melusuojauksia.

Vuonna 2021 käynnissä olevat tai alkavat rakennushankkeet

Nro	Tie	Kohteen nimi	Kunta	Kust.arvio (1 000 €)	Toteutus
1	4	Valtatien parantaminen Simon taajaman ja Ranuantien liittymän kohdalla (Väylävirasto)	Simo	15 000	2021 – 2023
2	4	Karsikon eritasoliittymän rakentaminen (Väylävirasto)	Simo	3 500	2020 – 2021
3	4	Kallinkankaan eritasoliittymän rampin parantaminen	Keminmaa	220	2021
4	21	Valtatien parantaminen Vihreän pysäkin kohdalla	Pello	170	2021
5	82	Vikajoen sillan uusiminen	Rovaniemi	1 550	2020 – 2021
6	91	Raja-Joosepin uusi rajanylityspaikka (Väylävirasto)	Inari	3 500	2020 – 2021
7	92	Supru – Sevettijärvi parantaminen	Inari	3 600	2021
8	926	Suukosken sillan uusiminen	Tervola	1 400	2021
9	934	Vitikanpää – Ketavaara kävely- ja pyöräilytien rakentaminen	Rovaniemi	3 500	2020 – 2021
10	955	Maantien parantaminen välillä Köngäs – Hanhimaa ja Könkään kävely- ja pyöräilytien rakentaminen	Kittilä	9 000	2021 – 2022
11	9523	Norvajärven nousutien pidentäminen	Rovaniemi	7 700	2021 – 2022
12	19590	Heinisuontien kävely- ja pyöräilytien rakentaminen	Ranua	430	2021

Vuosina 2022 – 2024 aloitettavaksi ehdolla olevia rakennushankkeita

Nro	Tie	Kohteen nimi	Kunta	Kust.arvio (1 000 €)	Toteutus
13	4	Rinnakkaistien leventäminen välillä maantie 19505 Palohovintie – Etappitie	Simo	1 600	
14	4	Valtatien parantaminen Petäjäisen ja Ruikan kohdalla	Rovaniemi	1 200	
15	4	Valtatien parantaminen Jeesiöjoen sillan kohdalla	Sodankylä	7 100	
16	4	Kersilön kävely- ja pyöräilytien rakentaminen	Sodankylä	1 500	
17	21	Valtatien liittymien parantaminen Ylitornion kohdalla	Ylitornio	400	
18	21	Valtatien parantaminen välillä Palojoensuu – Kilpisjärvi	Enontekiö	72 000	
19	79	Kantatien parantaminen Kittilän taajamassa	Kittilä	3 500	
20	80	Ylläsjärven liikenneturvallisuuskohteet	Kolari	800	
21	81	Kiertoliittymän rakentaminen maanteiden 863/947 liittymään	Posio	800	
22	92	Karigasniemen rajasillan uusiminen	Utsjoki	5 000	
23	92	Karigasniemen rajanylityspaikan parantaminen	Utsjoki	2 500	
24	969	Maantien parantaminen Nellimin taajamassa	Inari	800	
25	9401	Äkäslompolon liikenneturvallisuuskohteet	Kolari	800	
26	9452	Suomun kävely- ja pyöräilytien rakentaminen	Kemijärvi	800	
27	9643	Varrion uuden sillan ja oikotien rakentaminen	Kemijärvi	30 000	
28	9671	Maantien parantaminen välillä Martti – Sokli	Savuskoski	49 000	
29	19758	Suhangon kaivostie	Ranua	6 000	

Käynnissä olevat ja vuosina 2022-2024 mahdolliset alkavat rakennusurakat

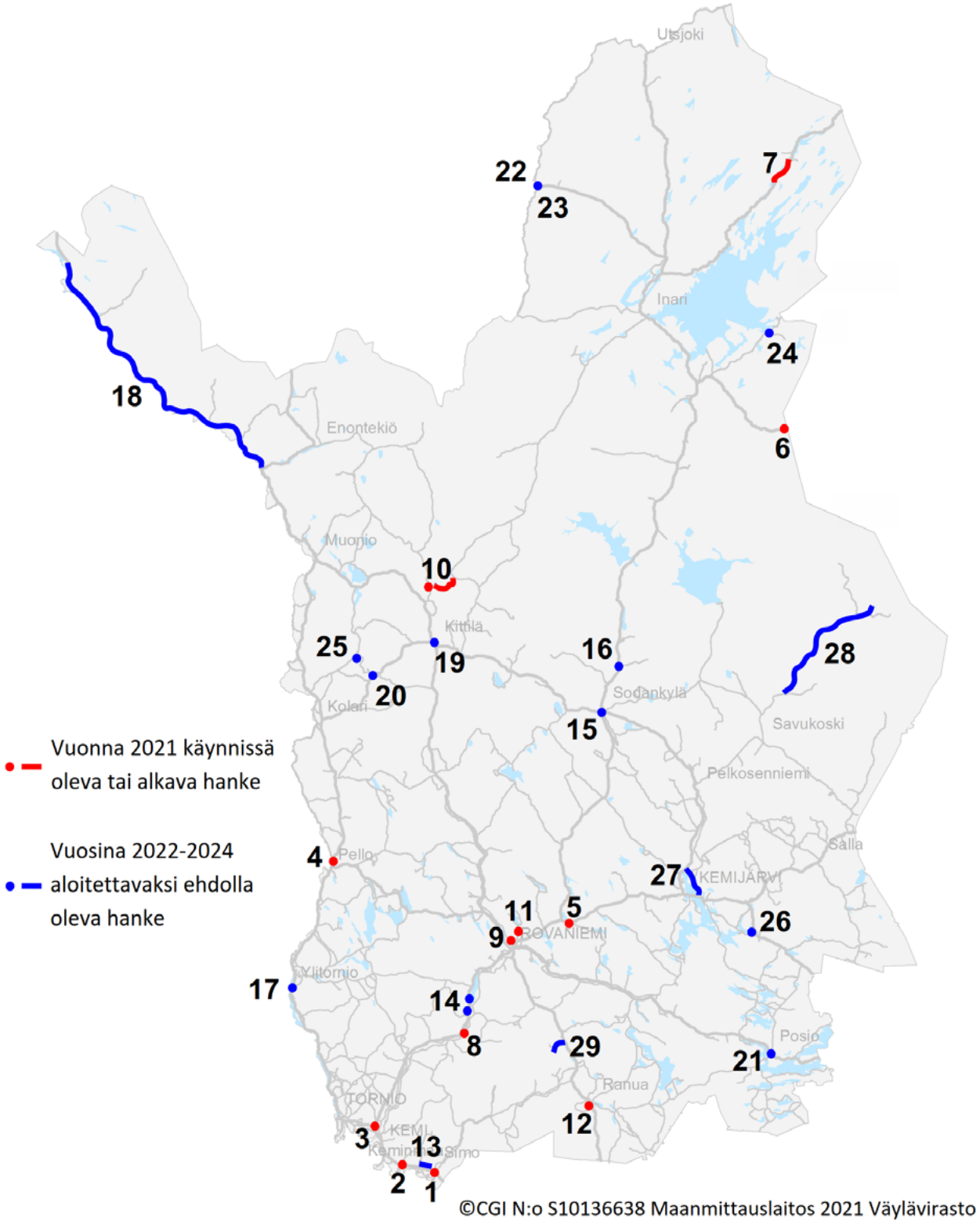

Maantien 955 Köngäs – Hanhimaa parantaminen

– liikenneturvallisuus ja sujuvuus parantuvat

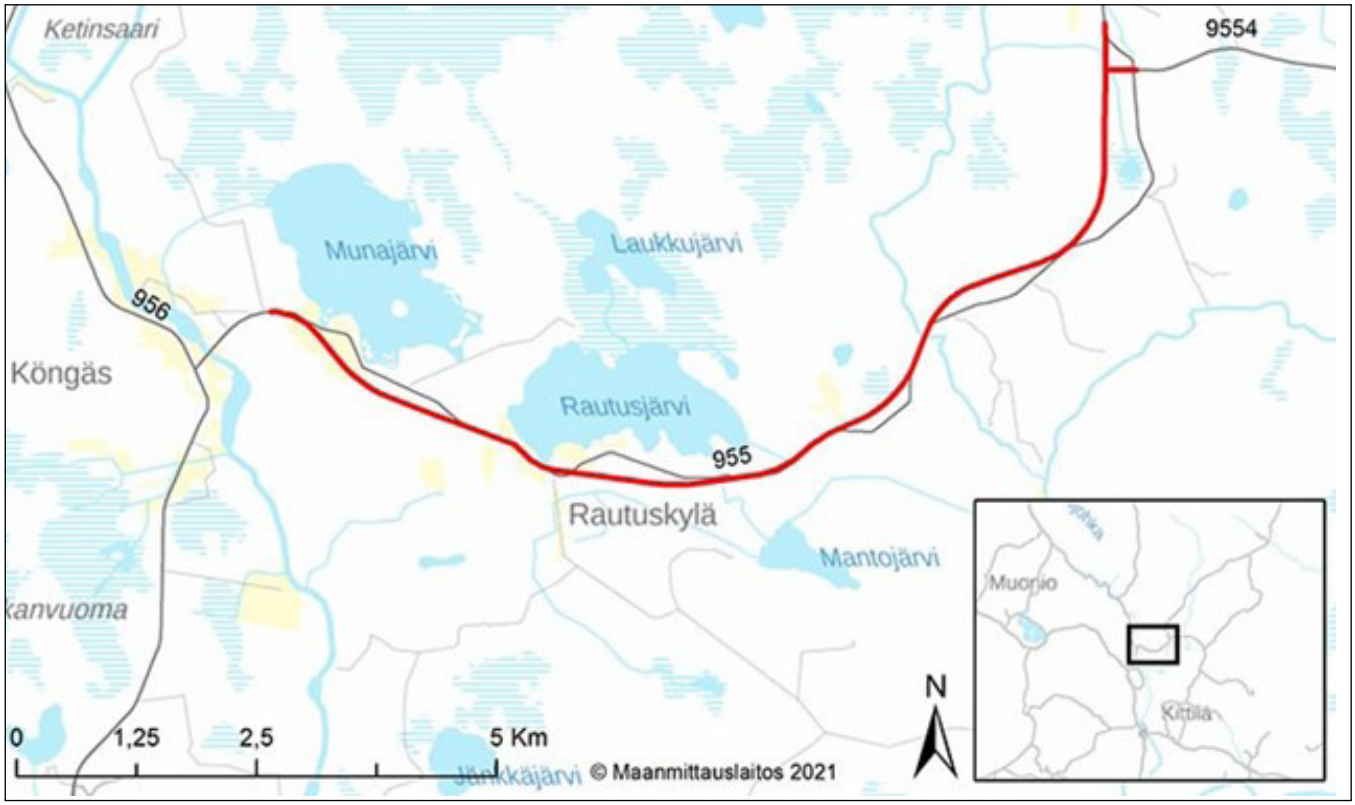

Maantie 955 on nykyisin pääosin 5 – 6 metrin levyinen mutkainen sorapintainen maantie, jonka rakenteen kunto on erittäin heikko ja siinä esiintyy runsaasti kantavuuspuutteita erityisesti keväisin kelirikkoaikaan. Lisäksi tien vaaka- ja pystygeometria ei vastaa nykyisen liikennemäärän vaatimuksia.

Maantien parantaminen on käynnistynyt välillä Köngäs – Hanhimaa. Parannettavan tieosan pituus on noin 13 kilometriä. Rakennushankkeen aikana tien kantavuutta ja näkemäpuutteita korjataan parantamalla tien pysty- ja vaakageometriaa sekä linjaamalla tie suurelta osin uuteen maastokäytävään. Tie päällystetään 7,5 metrin leveydeltä.

Tietyöt valmistuvat syksyllä 2022. Rakentamiskustannukset ovat noin 9 miljoonaa euroa. Kustannuksiin osallistuvat myös Kittilän kunta ja kaivosyhtiö Agnico Eagle Finland Oy. Urakoitsijana toimii Sundström Ab Oy. Hankkeen yhteydessä rakennetaan kesän 2021 aikana myös noin kilometrin pituinen kävely- ja pyöräilytie Könkään kylän eteläosaan.

– Olemme iloisia, että Köngäs – Hanhimaa -maantien parantaminen on käynnistynyt, sillä Kittilän kunta on edistänyt aktiivisesti maantien kunnostamista yhteistyössä Kittilän kaivoksen ja ELY-keskuksen kanssa. Köngäs – Hanhimaa -maantie on tärkeä tieyhteys kuntalaisille, Kittilässä toimivalle Euroopan suurimmalle kultakaivokselle Agnico Eaglelle ja matkailulle, sillä tien varrella sijaitsee useita Leville ja sen lähialueille palveluita tuottavia matkailupalveluyrityksiä, toteaa Kittilän kunnanjohtaja Antti Jämsén.

– Tien liikennemäärät ovat kasvaneet merkittävästi vuodesta 2015 alkaen. Kaivoksen toimintaan liittyvään liikenteeseen liittyy oleellisesti työmatkaliikenne henkilö- ja linja-autoilla sekä raskaan liikenteen kasvu, jatkaa Antti Jämsén.

– Pidämme Könkään ja Hanhimaan välisen tieyhteyden parantamista erittäin tarpeellisena, jotta tien turvallisuus ja kunto vastaisivat paremmin niin nykyisiä kuin tuleviakin tarpeita. Tien kunnostaminen parantaa merkittävästi Kittilän kaivoksen työmatkaliikenteen turvallisuutta sekä matkailijoiden ja paikallisten asukkaiden liikenneturvallisuutta ja liikkumisen sujuvuutta. Agnico Eagle Finland Oy osallistuu myös hankkeen rahoitukseen, Kittilän kaivoksen johtaja Tommi Kankkunen toteaa.

Ota yhteyttä!

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Hallituskatu 3B, PL 8060, 96101 Rovaniemi
Puhelinvaihde: 0295 037 000
Sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi
Sähköposti kirjaamo: kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi
www.ely-keskus.fi/lappi

Lapin ELY-keskus Twitterissä @Lapin_ELY
Lapin ELY-keskus Instagramissa @lapinelykeskus
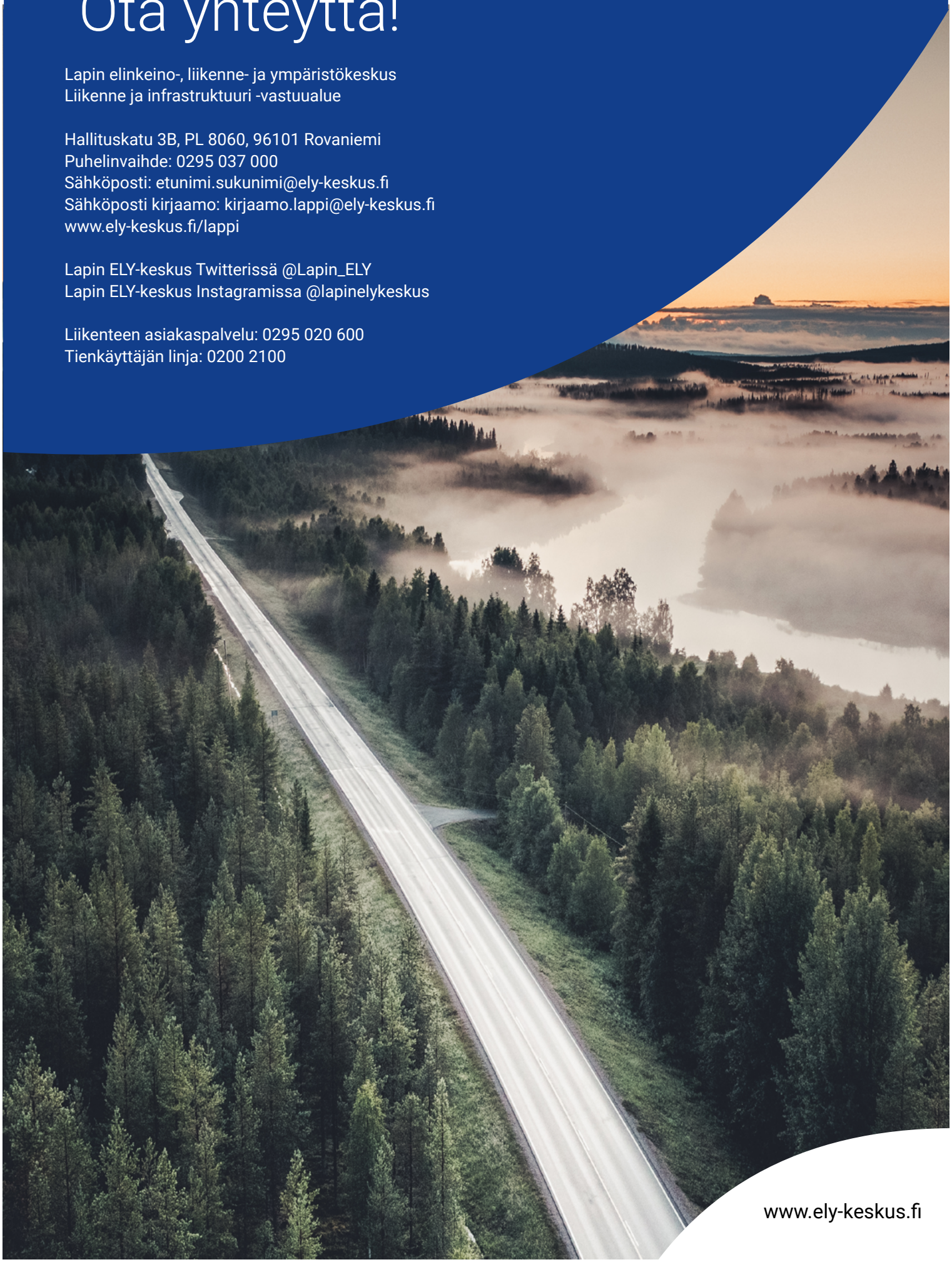
Liikenteen asiakaspalvelu: 0295 020 600
Tienkäyttäjän linja: 0200 2100